

DARVASI LÁSZLÓ VÁNDORLÓ ELBESZÉLŐI

Szerző: **TAKÁCS Tímea**, II. évfolyam (PhD)

Témavezető: **Dr. THOMKA Beáta**, egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Irodalomtudományi Doktori Iskola, Pécs

Nem könnyű bekapcsolódni a Darvasi Lászlóról szóló sokszínű és ellentmondásos recepcióba, különösen attól a ponttól kezdve, hogy a történetet elsődlegesként kezelő, a Darvasi-prózát a történet rehabilitációjaként értelmező kritikát követően megjelentek újabb interpretációs ötletek, amelyek teret nyitottak másféle megközelítéseknek.

A kettényílt befogadás útvesztőiben már kevésbé divatos a történetről beszélni, mégis kihagyhatatlan egy olyan erős narratív mezőben, amelybe a Darvasi-novellák, -rövidtörténetek szinte behúzzák az olvasót. Hogy minek köszönhető ez a – korábban csak a történetek erejének, a történetkonstruálásnak tulajdonított – hatás, azt a narrátor személyében, sokszor a szövegek retorikai erejében látja a dolgozat. Darvasi legutóbbi kötete, a *Vándorló sírok* (2012) novellái a narrátori pozíció különféle kombinációival élnek, a külső és belső nézőpont gyakran szövegen belül is többször megváltozik, és olykor azonosul egy karakterrel, és annak etikai, retorikai motivációival.

A dolgozat az elbeszélői pozíciók és a retorikai elbeszélési stratégiák megfigyelése mellett az ismétlődő – szimbolikus, metaforikus – elemekre is kitér. A *Vándorló sírok* feltételezhető motivikus bázisát Jézus adja, személye hiány, rejtély, amelyhez a történetek, az elbeszélők valamilyen módon viszonyulnak. Jézus helyettesítése érdekes módon elsősorban a narráció révén történik. Ez is megerősíti azt a felismerést, hogy a narráció módja, főként az elbeszélő helye az elbeszélő világban különös jelentőséggel bír az egyes szövegek, illetve az egész kötet koherenciájának megteremtésében.

A szélesebb értelemben vett kutatás a kortárs magyar kispróza kapcsán foglalkozik hasonló kérdésekkel, nevezetesen a narráció retorikai és etikai motivációival, amelyek a szövegek újfajta értelmezését nyitják meg.

Kulcsszavak: **novella, retorika, narrátor, helyettesítés**

THE WANDERING NARRATORS OF LÁSZLÓ DARVASI

Author: **Tímea TAKÁCS**, second-year PhD student

Supervisor: **Dr. Beáta THOMKA**, professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, PhD Program in Literature, Pécs

It is quite difficult to join in the various and controversial discussions about the prose of László Darvasi. Critics have approached his texts from a story-based aspect; they have interpreted them as the rehabilitation of the story, but new interpretation strategies appeared which offer new approaches in connection with contemporary Hungarian short stories.

Nowadays it is not fashionable to think only of the story, but still it is quite important in such a strong narrative space, in which Darvasi's short stories have a great effect on their reader through the story and the narrative itself. What is the source of this effect, which was considered earlier the consequence of the construction of the story? The essay assumes that the effect comes from the way of narration and the rhetoric's power of the texts.

The short stories of the new volume of László Darvasi's *Vándorló sírok* (2012) use different kinds of narration. The external and the internal aspects often interchange with each other within one short story, and sometimes the text follows the main character's aspect with his/her ethical and rhetorical motivation.

The essay investigates not just the position of the narrators and the rhetorical strategies of the narration, but also the repetitive – symbolical, metaphorical – elements. The main motive of *Vándorló sírok* is probably Jesus, who never becomes a narrator; he is a mystery, through whom the narrators relate the story-world in different ways. The first method is how the narration replaces the figure of Jesus. This also verifies that the way of narration and especially the place of the narrator in the story-world create coherence of one short story and in the whole volume.

The wider research deals with similar questions in connection with contemporary Hungarian short stories; namely, the rhetorical and ethical motivations of narration, which open new approaches in the interpretation.